

Kunnskapsdepartementet
Pb. 8119 Dep.

0032 Oslo

20.02.2009

Vår ref: 423.21/ THV
Deres ref:

Høringsuttalelse - Ny lov om læring utenfor det formelle utdanningssystemet

Landsrådet for Norges barne- og ungdomsorganisasjoner (LNU) er en paraplyorganisasjon for 72 barne- og ungdomsorganisasjoner som til sammen representerer mer enn 500.000 medlemmer. Organisasjonene omfatter alt fra korps og speider til politiske organisasjoner. Et flertall av barne- og ungdomsorganisasjonene er tilsluttet et studieforbund, og barne- og ungdomsorganisasjonene står for en viktig del av opplæringen i frivillig sektor.

Vi viser til tilsendt høringsbrev fra Kunnskapsdepartementet datert 12.01.09, og ønsker å komme med våre uttalelser til det fremlagte lovforslaget.

§1 Formål

LNU støtter prinsippet i lovens formålsparagraf om at den skal *”legge til rette for opplæringsaktivitet utenfor det formelle utdanningssystemet”*, og mener dette styrker studieforbundenes rolle som tilrettelegger og kompetansesenter for de frivillige organisasjonene. Vi mener opplæringsvirksomhet gjennom studieforbund bør sees på som en integrert del av frivillige organisasjoners virksomhet, og det er derfor positivt at formålsparagrafen slår fast at *”(l)oven skal bidra til motivasjon og tilgang til kunnskap og kompetanse for alle”*. De frivillige organisasjonene bidrar gjennom sin aktivitet og opplæring til at flere får muligheten til å delta på like vilkår: både innen organisasjons- og kulturliv, men også i samfunnet som helhet.

Aldersgrense

Departementet ber om tilbakemelding fra høringsinstansene på spørsmålet om aldersgrense, og LNU mener formålsparagrafens prinsipp om *”å fremme livslang læring”* må ligge til grunn for denne vurderingen. I departementets egne merknader til §1 presiseres det at *”(i) begrepet livslang læring ligger et ”fra vugge til grav”-perspektiv som erkjenner at læring skjer på alle stadier av livet, i ulike former og på ulike arenaer”*. Dette perspektivet er ikke forenelig med gjeldende regelverk det 14 år er satt som nedre grense for å utløse rett til statstilskudd, og vi mener dette prinsippet må fjernes i utarbeidelsen av ny forskrift til loven.

LNU mener det ikke bør være noen aldersgrense for å få uttelling for godkjente kurs. Folkeopplysning og livslang læring kjenner ingen aldersgrense – verken øvre eller nedre. Det er heller ikke naturlig med en aldersgrense for læring i frivillig sektor. En av dens styrker er at folk i alle aldre er aktivt med, lærer og deltar. En 13-åring får like mye ut av et kurs i instrumentopplæring eller om barns rettigheter som en 14-åring.

§4 Overordnede mål for studieforbundenes opplæringsaktiviteter

LNU skrev i vårt høringsbrev til NOU 2007:11 at vi ”mener de foreslåtte målene på en god måte reflekterer prinsippene for opplæring i frivillig sektor. Dette er mål som de frivillige organisasjonene i stor grad oppfyller allerede, og som det er bra å få markert tydelig”.

Vi mener derimot at departementets merknader til §4 reduserer disse målsetningene betydelig når det presiseres ”(...)at målene er overordnede innebærer blant annet at det ikke kreves at hvert studieforbund fullt ut oppfyller samtlige mål”. LNU mener et slikt forbehold undergraver grunnlaget for de overordnede målene, da det må være en forutsetning for overordnede mål at de skal nås. LNU mener departementet må ta høyde for dette i utarbeidelsen av forskrift til loven, og der presisere hvordan de måloppnåelsen av de overordnede målene for studieforbundenes opplæringsvirksomhet skal håndheves. LNU vil her presisere at vi mener dette ikke må føre til krevende rapporteringsrutiner for måloppnåelse.

§5 Godkjenning av studieforbund

LNU støtter vilkårene for godkjenning av studieforbund, men ønsker å kommentere departementets merknad til punkt d) *Det må ha virksomhet over hele landet, herunder en regional organisasjonsmessig forankring*. Her presiseres det at ”Kravet om en regional forankring innebærer at studieforbundet må ha minst ett organisasjonsnivå under sentralleddet”. LNU mener at studieforbundene burde kunne ivareta en regional forankring gjennom de fylkesvise- og lokale ledd i medlemsorganisasjonene.

Det bør derfor ikke være et krav at studieforbundene må ”ett organisasjonsnivå under sentralleddet”, hvis dette betyr at studieforbundene selv må ha fylkesledd. At alle studieforbundene skal ha fylkesledd vil føre til unødig mye administrasjon og byråkrati. Det nasjonale leddet i organisasjonene bør kunne ta seg av kontakten med studieforbund sentralt hvis organisasjonen ønsker dette.

§6 Modell for statstilskudd for studieforbund

LNU støtter modellen for statstilskudd til studieforbund, med et grunntilskudd, et tilskudd basert på opplæringsaktiviteten og et tilretteleggingstilskudd. Målet for læring i frivillig sektor bør være at organisasjonene kan drive sin aktivitet og opplæring på en best mulig måte, mens studieforbundene bistår dem i å gjøre dette. Studieforbundene bør derfor være effektive og dele ut mest mulig støtte til organisasjonene selv.

LNU mener det vil bidra til å gjøre studieforbundene mindre byråkratiske at midler til administrasjon og egen virksomhet begrenses til grunnstøtten, og at opplæringstilskuddet

som fastsettes på grunnlaget av studieforbundenes opplæringsaktivitet går direkte til organisasjonenes opplæringstilbud.

LNU er spesielt glad for forslaget om et tilretteleggingstilskudd som skal sette studieforbundene i stand til å motvirke hindringer for deltagelse i opplæring. Dette er et område som LNU er opptatt av, og støtter tiltak som kan skape åpne og inkluderende organisasjoner.

§7 Gratis bruk av undervisningslokaler

LNU mener det er bra at bestemmelsen om fri bruk av offentlige lokaler for kurs blir styrket, men mener denne paragrafen bør utvides til å gjelde alle offentlige lokaler, ikke bare lokaler som er regulert til undervisning. Det er et viktig kjennetegn ved læring utenfor det formelle skolesystemet at det gjøres innenfor ulike rammer, og organisasjonene som står for opplæringen har behov for forskjellige lokaler avhengig av typen opplæring. Dette er en viktig ordning for organisasjonene både praktisk og økonomisk, og å gi organisasjonene mulighet til å benytte seg av flere offentlige lokaler vil være et rimelig tiltak med god effekt. Organisasjonene må bli likebehandlet av det offentlige, så alle organisasjoner som skal holde et studieforbundsgodkjent kurs, må stille likt når det gjelder lån av lokaler.

Vi ser fram til den videre behandlingen av loven og til høringsrunden på forskriften.

Med vennlig hilsen
Landsrådet for Norges barne- og
ungdomsorganisasjoner (LNU)

Bjarne Dæhli
Leder

Trond Enger
Generalsekretær